

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
GENEL KAYNAKÇA.....	XLI
DERGİLER.....	XLV
KISALTMALAR.....	XLVII

BİRİNCİ BÖLÜM COMMON LAW, EQUITY, “COMMON LAW”UN İNGİLİZ KOLONİLERİNE AKTARILMASI VE AMERİKAN HUKUKUNUN OLUŞUM EVRELERİ

§1. “COMMON LAW”	3
I. “Common law”un Anlamı.....	3
II. “Common law”un Oluşumu	4
A. Roma Hukukunun İngiliz Hukukunu Etkilememesi	4
B. İngiltere’de Merkezi “Adalet Yönetimi”nin Erken Tarihlerde Oluşturulması	5
C. “Gezici Yargıçlar” ve “Kralın Mahkemesi” (King’s Court) ..	5
III. “Common law” ile “Equity”nin Kaynaştırılması	6
IV. Günümüzde “common law” Hukuk Sisteminin Egemen Olduğu Ülkeler.....	7
A. Birleşik Krallık	7
B. ABD	7
C. Diğer “common law” Ülkeleri	7
§2. EQUITY (HAKKANİYET HUKUKU)	9
I. Genel Olarak.....	9

II.	“Equity”nin Özellikleri	10
A.	“Kralın Merhametine ve Vicdanına Sığınma”	10
B.	Görevin Chancellor’a Devredilmesi.....	11
C.	“Equity”nin Oluşum Dönemleri.....	11
1.	“Bir Doğal Hukuk” Kavramı Olarak “Equity”	11
2.	“Oxford Hükümleri” ve “Westminster II”: Chancellor’ın Yetkilerinin Sınırlanması.....	12
3.	“Positivist Equity” Kavramının Oluşumu	12
III.	“Common Law Mahkemeleri”nin “Equity Mahkemeleri”yle Kaynaştırılması	13
IV.	“Equity Hukuku”nun Amerikan Hukuku Üzerindeki Etkisi...13	
§3.	“COMMON LAW”UN KOLONİLERE AKTARILMASI VE AMERİKAN HUKUKUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ	15
I.	Genel Olarak.....	15
II.	İngiliz “common law”unun Amerika Kıtasına Aktarılması: Koloni Dönemi	15
III.	Amerikan Devriminin Amerikan Hukukun Gelişimi Üzerindeki Etkileri.....	18
IV.	“Batı”ya Doğru Yayılma	19
V.	Demokratikleşme Hareketinin Hukuk Düzeni Üzerindeki Yansımaları	21
VI.	İç Savaş ve Amerikan Hukuku Üzerindeki Yansımaları.....	22
VII.	Yeniden Yapılanma Dönemi	24
VIII.	Hukukun “Kanunlaştırılması”	25
A.	Birleşik Devletlerde Hukukun Kanunlaştırılmasını Engelleyen Nedenler	25
B.	“Statute Law” (Kanun Hukuku)	26
C.	Kanunlaştırma Eylemine İlişkin Diğer Gelişmeler.....	26
IX.	“David Dudley Field” Kanunlaştırmaları	27

İKİNCİ BÖLÜM
AMERİKAN HUKUKUNUN KAYNAKLARI
VE ABD ANAYASASI

§4. AMERİKAN HUKUKUNUN KAYNAKLARI	33
I. Genel Olarak.....	34
A. Birincil Kaynaklar	34
B. İkincil Kaynaklar	34
II. Birincil Hukuk Kaynakları.....	35
A. Amerikan Anayasası	35
B. Kanun Hukuku	35
1. Genel Olarak	35
2. Federal Kanunlar	36
3. United States Code	37
C. İdari Kurum ve Ajansların Yaptıkları Düzenlemeler.....	37
D. Olay Hukuku ve “Common Law”	39
III. İkincil Hukuk Kaynakları	39
A. Tekbiçim Kanunlar (Uniform Laws)	39
1. ULC’nin Kuruluşu ve Amaçları.....	39
2. ULC’nin Başarıları	39
B. Hukuk Derlemeleri (Restatement of the Law)	43
1. Amerikan Hukuk Enstitüsü: ALI	44
2. Hukuk Derlemelerinin Önemi ve Etkisi.....	44
3. ALI’nin “Hukuk Derlemeleri” Bakımından Başarıları ...	45
4. ALI’nin “Hukuk İlkeleri”nin Oluşturulmasına	
İlişkin Çalışmaları.....	47
5. ALI’nin Model Kanunlara İlişkin Çalışmaları	47
C. Corpus Juris Secundum (CJS)	48
D. “Olay Hukuku”na ilişkin Eserler ve Hukuk Dergileri.....	48
E. Hornbooks	50
§5. A.B.D.’NİN ANAYASAL DÜZENİ.....	51

I.	Federal Anayasa: ABD Anayasasına Genel Bir Bakış.....	51
A.	Anayasanın Felsefi ve Siyasal Temelleri.....	51
B.	“Haklar Bildirgesi”	51
II.	Anayasanın Temel Hükümleri.....	52
A.	Preambül.....	52
B.	Anayasa’nın Hükümleri.....	52
1.	Yasakoyma Erki: Madde I.....	52
2.	Yürütme Erki: Madde II.....	53
a.	Başkan (President).....	53
b.	Başkan Yardımcısı (Vice President)	56
3.	Yargı Erki: Madde III.....	57
4.	Tam Bağlılık ve Güven/Ayrıcalıklar ve Bağımsızlıklar: Madde IV	58
5.	Anayasa’nın Değiştirilmesi: Madde V.....	58
6.	Federal Hukukun Üstünlüğü: Madde VI.....	59
7.	Onaylama: Madde VII.....	59
III.	Anayasaya Eklenen Maddeler: Anayasa Ekleri ve “Haklar Bildirgesi”	59
A.	Genel Olarak.....	59
B.	Anayasa Eklerinin Nitelenmesi	60
1.	Özgürlüğün Güvencesi Olan Ekler (Ek Madde 1, 2, 3)	60
a.	Birinci Ek Madde: Dinsel ve Siyasal Özgürlükler (Religious and Political Freedom).....	60
b.	İkinci Ek Madde: Silah Bulundurma Hakkı (Right to Bear Arms)	60
c.	Üçüncü Ek Madde: Askerlerin Konaklaması (Quartermen Soldiers)	61
2.	Adaleti Güvence Altına Alan Ek Maddeler (Ek Madde 4, 5, 6, 7, 8)	61

-
- a. Dördüncü Ek Madde : Makul Olmayan Aramalar ve Elkoymalar (Unreasonable Searches and Seizures) 61
  - b. Beşinci Ek Madde : Ceza Davaları- “Hukuk Kurallarına Uygunluk” ve “Adil Tazminat” (Criminal Actions-Due Process of Law and Just Compensation) 63
  - c. Altıncı Ek Madde: Suçlanan Kimsenin Hakları (Rights of the Accused).....64
  - d. Yedinci Ek Madde: Hukuk Davalarında Jüri Huzurunda Yargılanma (Trial by Jury in Civil Cases) 64
  - e. Sekizinci Ek Madde: Aşırı Güvence ve Ceza (Bail-Punishment).....64
3. Belirlenmemiş Haklar ve Saklı Tutulan Yetkiler: (EkMadde 9, 10) (Unenumerated rights and reserved powers) 65
    - a. Dokuzuncu Ek Madde: Bireylerin Saklı Tutulan Hakları (Rights Retained by People).....65
    - b. Onuncu Ek Madde: Eyaletler veya Halk için Saklı Tutulan Yetkiler (Powers reserved to States or People).....65
  4. Hükümetin Otoritesine İlişkin Ekler (Ek 11, 16, 18, 21).....66
    - a. On birinci Ek Madde: Eyaletlere- Karşı Açılan Davalar- Yargı Gücünün Kısıtlanması (Suits against States- Restriction of Judicial Power) 66
    - b. On altıncı Ek Madde: Gelir Vergisi Koyma ve Toplama (Lay and Collect Taxes on Incomes) 66
    - c. On sekizinci Ek Madde: Alkollü İçecekler Üretimi, Satışı veya Nakli (Manufacture, Sale or Transportation of Intoxicating Liquors).....66

- d. Yirmi birinci Ek Madde: On sekizinci Ek'in İlgası (Repeal of Eighteenth Amendment) 67
- 5. Siyasal Hakların Güvencesi Olan Ekler (Ek Madde 13, 14, 15, 19, 23, 24, 26).....67
  - a. Onüçüncü Ek Madde : Köleliğin Yasaklanması (Slavery Prohibition) 67
  - b. Ondördüncü Ek Madde: Birleşik Devletler Vatandaşları (Citizens of the Unşited States) 67
  - c. Onbeşinci Ek Madde: Yurttaşların Oy Hakkı (Right to vote of Citizens).....68
  - d. On dokuzuncu Ek Madde: Kadınlara Oy Hakkı (Woman Suffrage).....68
  - e. Yirmi üçüncü Ek Madde: Başkanın ve Başkan Yardımcısının Seçilmesi Usulü (Electoral College).....68
  - f. Yirmi dördüncü Ek Madde : Vergi Borcunun Oy Kullanma Hakkını Etkilememesi (Failure to Pay Any Tax).....68
  - g. Yirmi altıncı Ek Madde : Oy Kullanma Hakkı İçin 18 Yaşın Tamamlanması (Eighteen Year Old Voting Rights) 69
- 6. Başkan ve Başkan Yardımcısının Seçimi ile Federal Hükümetin Kurulmasına İlişkin Ek Maddeler (Ek Madde 12, 17, 20, 22, 25, 27) 69
  - a. On ikinci Ek Madde : Başkanın ve Başkan Yardımcısının Seçilmesi (Election of President and Vice-President) 69
  - b. On yedinci Ek Madde : Senato (Senate) 69
  - c. Yirminci Ek madde: Yürütme ve Yasakoyma (Executive and Legislative Departments).....69
  - d. Yirmi ikinci Ek Madde : Başkanlık Süresi (Terms of Office of the President).....70

- e. Yirmi beşinci Ek Madde : Başkanlık
Makamına Ardılık (Succession to Office of
President).....70
- f. Yirmi yedinci Ek Madde: Senato ve
Temsilciler Meclisi Üyelerinin Görevleri
Sırasında Ücretlerine Zam Yapılması Yasası 70

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
AMERİKAN YARGI SİSTEMİ:
FEDERAL MAHKEMELER, EYALET
MAHKEMELERİ VE YÜKSEK MAHKEME

- §6. AMERİKAN YARGI SİSTEMİ 73**
- I. Genel Olarak.....73
- II. Eyalet Yargı Sistemi: Üç Kademeli Sistem 73
- A. Alt Düzey Eyalet Mahkemeleri (Lower Courts) 74
- B. Genel Yargılama Yetkisi Bulunan Mahkemeler
(Courts of General Jurisdiction).....75
- C. İhtisas Mahkemeleri (Specialized Courts) 76
- D. Temyiz Mahkemesi (Court of Appeal) 76
- III. Federal Mahkemeler.....79
- A. Genel Olarak.....79
- B. Üç Kademeli Sistem 79
1. Bölge Mahkemeleri (District Courts).....80
2. A.B.D.İstinaf Mahkemeleri (U.S. Courts of Appeals)..81
- §7. Birleşik Devletler Yüksek Mahkemesi (U.S. Supreme Court) ..85**
- I. A.B.D. Yüksek Mahkemesi'nin Organizasyonu.....85
- II. Görev ve Yetkileri.....86
- A. İlk ve Son Derece Mahkemesi Olarak Görevleri 86
- B. Kanunların Anayasaya Uygunluğunun Denetimi.....87
1. Genel Olarak 87

2. Marbury v. Madison Kararının Analizi	87
III. Yüksek Mahkeme Yargıçları (Justices)	89
IV. Hukuk Yazmanları (Law Clerks)	90
V. Yasaların Anayasa'ya Uygunluğunun Ölçütleri.....	90
A. Belirlilik İlkesi (Principle of Certainty).....	90
B. Hukukun Üstünlüğü İlkesi (hukuka uygunluk, Due Process of Law)	90
C. Sözleşmelerin Dokunulmazlığı İlkesi.....	90
D. Yasaların Eşit Koruması İlkesi (Equal Protection of Law).....	91
E. Akla Uygunluk İlkesi (Rule of Reasonableness)	91
F. Ölçülülük İlkesi ve Keyfilikten Kaçınma İlkesi.....	91
G. Fedakarlığın Denklığı İlkesi (Balance of Convenience)....	91
§8. AMERİKAN HUKUK YARGILAMASI HUKUKU:	
FEDERAL USUL HUKUKU KURALLARI	92
I. Genel Olarak.....	92
A. Hukuk Yargılaması Kurallarının Tarihsel Gelişimi.....	92
B. “Federal Hukuk Yargılaması Kuralları”nın Oluşturulmasına İlişkin Çalışmalar	94
II. “Federal Hukuk Yargılaması Kuralları”nın Sistemi ve Açıklanması	96
A. FRCP'nin Sistemi.....	96
B. FRCP'nin Kısaca Açıklanması.....	97
1. Kuralların Kapsamı ve Davanın Şekli (Scope of Rules; Form of Action)(Kural 1-2)	97
2. Davanın Açılması; Usulün Tebliğ Edilmesi; Dilekçeler; Belgeler ve Emirler (Commencing an Action, Service of Process, Pleadings, Motions, and Orders) (Kural 3-6)	97
3. Dilekçeler ve İstemler (Pleadings and Motions) (Kural 7-16)	97
4. Taraflar (Parties) (Kural 17- 25).....	98

---

5. Açıklamalar ve Keşif (Disclosures and Discovery) (Kural 26-37)	98
6. Yargılamalar (Trials) (Kural 38-53)	99
7. Hüküm (Judgment) (Kural 54-63).....	100
8. Geçici ve Nihai Yaptırımlar (Provisional and Final Remedies) (Kural 64-71).....	100
9. Özel Davalar (Special Proceedings) (Kural 71.1-76)	101
10. Bölge Mahkemeleri ve Yazı İşleri Görevlileri: İşin Görülmesi; Emirlerin Verilmesi (District Courts and Clerks: Conducting Business; Issuing Orders) (Rule 77-80).....	101
11. Genel Hükümler (General Provisions) (Rule 81-86)	101
III. Hukuk Davalarında Jüri Yargılaması.....	102
A. Tarihsel Gelişim: “Jüri Tarafından Yargılanmayı İsteme Hakkı”	102
B. Jürinin Oluşturulması.....	105
C. Yargılamada Jürinin İşlevi.....	106
D. Jürinin Görüşmeleri.....	107
E. “Jürinin Kararı” (Verdict)	109
F. Jüri Yargılamasında Yargıcın ve Avukatların Rolü	110
G. Amerikan Jüri Yargılamasının Geleceği.....	111
IV. Hukuk Yargılamasında Deliller	112
A. Genel Olarak.....	112
B. “Federal Delil Kuralları”nın Kısaca Açıklanması	115
V. Bir Hukuk Davasının Ana Çizgileri	116
A. Dilekçelerin Sunulması Aşaması (The Pleading Stage) .	116
B. Araştırma, Bulgu Elde Etme ve Delil Toplama Aşaması (The Discovery Stage).....	117
C. Yargılama Aşaması (The Trial Stage).....	118
D. Jürinin Kararı (The Verdict).....	119
E. Temyiz Aşaması (The Appeal Stage).....	120

VI. Kitle Davaları (class action)	121
A. “Kitle Davası Kavramı	121
B. “Kitle Davası”nın Koşulları.....	122
C. “Kitle Davası”nda “Mahkemenin Rolü”	122
1. “Sınıf Sertifikası” Verilmesi.....	122
2. “Kitle Davası”nın Kitleyi Oluşturan Bireylere Duyurulması.....	123
3. “Kitle Danışmanı”nın Atanması	124
4. “Uzlaşma” Söz Konusu Olduğunda Uzlaşma Sürecine Katılma	124
D. “Kitle Davası”nın Kötüye Kullanılmasının Önlenmesi ..	124

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AMERİKAN CEZA HUKUKU VE CEZA YARGILAMASI HUKUKU

§9. AMERİKAN CEZA HUKUKU SİSTEMİ.....	129
I. Genel Olarak.....	129
II. Common Law Suçları	129
III. Model Ceza Kanunu- Eyaletler Ceza Kanunları.....	130
IV. Kanunilik İlkesi (Principle of Legality).....	130
V. Birleşik Devletler Ceza Kanunu’nda Öngörülen Tipik Suçlar	132
A. Suç Türleri	132
B. Belirli Suçlar Tipolojisi.....	134
VI. İspat Yükü: “Delillerin Taraflarca Getirilmesi Sistemi” (adversarial system)	135
VII. Savunular: Eylemi Suç Olmaktan Çıkarıcı Davranışlar.....	135
§10. AMERİKAN CEZA YARGILAMASININ KARAKTERİSTİKLERİ	137
I. “Suçlamayı Kabul” (guilty plea).....	137

II. Suç/Ceza Pazarlığı (plea bargain)	137
III. Ceza Yargılamasında Jüri	139
A. Jüri Kavramı ve Jüri Yargılamasını İsteme Hakkı	139
B. Jüri Türleri	139
C. Jüri Yargılaması	140

BEŞİNCİ BÖLÜM
AMERİKAN TOPLUMUNUN YARGI
YOLUYLA ÇÖZÜME BAĞLANAN BAZI
ÖNEMLİ SORUNLARI: ÇIĞIR AÇAN
MAHKEME KARARLARI

§ 11. IRK AYRIMCILIĞININ SONA ERDİRİLMESİ	145
I. Genel Olarak	145
II. Jim Crow Kanunları: Irk Ayrımcılığı	146
III. “Ayrı, Fakat Eşit” Doktrini (Separate but Equal): Plessy v. Ferguson Kararı (1892)	146
IV. “Toplumun Bütünleştirilmesi” (Integration): Brown v. Board of Education Kararı (1954)	147
A. Genel Olarak	147
B. Karara İlişkin Olgular	148
V. “Civil Rights Act” (Yurttaşlık Hakları Kanunu), 1964	150
A. Genel Olarak	150
B. “Yurttaşlık Hakları Kanununun İçeriği	150
C. “Yurttaşlık Hakları Kanunu” nun Uygulanması	151
§ 12. BİREYİN “GİZLİLİK ALANI” NA YÖNELİK HUKUKA AYKIRI SIZMALARIN ÖNLENMESİ	154
I. Genel Olarak	154
II. Olmstead v. U.S. Kararı (1928)	154
A. Konusu	154
B. Kararın Dayandığı Olgular	155

C. Yüksek Mahkemenin Kararı.....	155
III. Goldman v. U.S. Kararı (1942)	156
IV. Silverman v. U.S. Kararı (1961)	157
V. Katz v. U.S. Kararı (1967)	158
A. Konusu	158
B. Kararın Dayandığı Olgular	158
C. Yüksek Mahkemenin Kararı.....	159
§ 13. SANIĞIN HAKLARI: MİRANDA HAKLARI.....	161
I. Genel Olarak	161
II. Olay.....	161
III. “Miranda Hakları”	162
IV. “Miranda Hakları”ndan Vazgeçme	163
V. “Miranda Hakları”nın İstisnaları	163
VI. “Miranda Hakları”nın Yansımaları.....	163
§ 14. KADININ ÖZEL YAŞAMI: ÇOCUK DÜŞÜRME	165
I. Roe v. Wade Kararından Önceki Amerikan Hukuku.....	165
II. Roe v. Wade Kararı (1970)	166
A. Kararın Konusu Olan Olgular	166
B. Yüksek Mahkemenin Kararı.....	166
III. Roe v. Wade Kararının Yansımaları	167
A. “Seçme Özgürlüğü” ve “Yaşam İçin” Hareketleri.....	167
B. Planned Parenthood v. Casey Kararı (1992).....	168
IV. Eyalet Hukuklarındaki Gelişmeler	168
V. Roe v. Wade Kararından Dönülmesine Yönelik Çabalar: Dobbs v. Jackson Women’s Health Organization Kararı (2022)	168

ALTINCI BÖLÜM
SÖZLEŞMELER HUKUKUNUN BAZI
ÖNEMLİ KAVRAMLARI

§ 15. SÖZLEŞMELER HUKUKU	173
I. Genel Olarak.....	173
II. Sözleşmenin Kurulmasına İlişkin “Öneri” ve “Kabul”	175
III. “Consideration” Doktrini	177
A. Kavram	177
B. Yeni Gelişmeler: “Consideration” Olmaksızın Yapılan Sözleşmeler”	178
C. Sözleşmelerde Şekle İlişkin Sorunlar: “Statute of Frauds”	180
IV. Sözleşme Türleri.....	181
A. Açık ve Örtülü Sözleşmeler.....	182
B. Şekle Bağlı Olan ve Olmayan Sözleşmeler.....	182
C. İki Tarafa ve Tek Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmeler	183
D. İfa Edilmiş ve İfa Edilecek Sözleşmeler	183
E. Katılma Sözleşmeleri.....	183
F. Tacirlere İlişkin Sözleşmeler ve Tüketici Sözleşmeleri... ..	184
G. Elektronik Sözleşmeler	184
H. Uluslararası Satım Sözleşmeleri	185
V. Sözleşmelerin Yorumu	186
A. Yorumla İlgili Çeşitli Kuramlar.....	186
B. Yorumda “Teamüller” ile “Taraflar Arasındaki Uygulamalar”ın Göz Önüne Alınması.....	187
VI. Sözleşmenin Hükümsüzlüğü ve İptal Ettirilmesi.....	188
A. Sözleşmenin Hükümsüzlüğü	188
B. Sözleşmenin İptal Ettirilebilmesi	188
VII. Sözleşmelerde Durumların Değişmesi: İmkansızlık, Elverişsizlik, Sözleşmenin Temelinin Çökmesi ve Mücbir Sebep Durumları	188

A. İmkânsızlık (impossibility)	189
B. Ticari Bakımdan Elverişsizlik (commercial impracticability)	189
C. “Sözleşmenin Temelinin Çökmesi” (sözleşmenin amacı bakımından hüsrân; frustration)	190
D. Mücbir Sebep (force majeure)	190
VIII. Sözleşmelerde Zamanaşımına İlişkin Sorunlar: Statute of Limitations.....	191

YEDİNCİ BÖLÜM
AMERİKAN HAKSIZ FİİLLER
HUKUKUNUN (TORTS) TEMEL
KAVRAMLARI VE HUKUKİ
SORUMLULUĞUN TÜRLERİ:
KUSUR SORUMLULUĞU (NEGLIGENCE)
VE “KUSURSUZ SORUMLULUK” (STRICT LIABILITY)

§16. AMERİKAN “HAKSIZ FİİLER HUKUKU”NUN (TORTS) TEMEL KAVRAMLARI	195
I. Genel Olarak: Haksız Fiiller Hukukunun Amacı	195
II. Kusur İlkesine Dayalı Sorumluluk: Negligence	196
III. Kusura İlkesine Dayalı Sorumluluğun Çeşitli Görünümleri	197
A. Battery ve Assault	198
1. Battery	198
2. Assault	200
B. Mülkiyete Yönelik Haksız Fiiller (Torts to Property)	201
1. Nuisance.....	201
a. “Nuisance Kavramı”	201
b. “Nuisance”ın Türleri	201
2. Trespass	205

a.	Kavram ve “Trespass Türleri”	205
b.	“Niyet” Koşulu (intent)	206
c.	Fiziksel Tecavüz ve Zarar Koşulu (the requisite physical invasion and harm)	206
d.	Trespass Kavramı Bakımından “Arazinin Üstü ve Altı” (above and below the surface)	206
e.	Hayvanlar Tarafından Taşınmazlara Girilmesi (trespassing animals)	207
f.	Trespass’a İlişkin Yaptırımlar	207
g.	Zamanaşımı (Statute of Limitations)	208
C.	Aldatıcı Yanlış Tanıtma (Fraudulent Misrepresentation)	208
a.	Genel Olarak	208
b.	Zararın Tazmini	210
IV.	Kusur Sorumluluğunda Sorumluluktan Kurtuluş Olanakları	210
A.	Bir Kimsenin Kendisini ve Başkalarını Koruma Amacıyla Yaptığı Yasal Savunma	211
B.	Bir Kimsenin Malını Savunması	211
C.	Özel Zorunluluk (Zor Durum) Halleri	211
D.	Kamusal Zorunluluk Halleri	212
E.	Disiplinle ilgili durumlar	212
§17.	AMERİKAN HUKUKUNDA KUSURSUZ SORUMLULUK (STRICT LIABILITY)	213
I.	“Kusursuz Sorumluluk”un (Strict Liability) Tarihsel Gelişimi: Rylands v. Fletcher Doktrini	213
II.	“Kusursuz Sorumluluk Doktrini”nin Amerikan Hukukundaki Gelişimi	215
A.	“Anormal Derecede Tehlikeli Şeyler ve Faaliyetler”in Neden Olduğu Zararlardan Sorumluluk	215
B.	Hayvanların Neden Olduğu Zararlar	216
III.	“Kusursuz Sorumluluğun Kapsamı”	218

A.	Sorumluluğun Koşulları	218
B.	Müterafik Kusur: “Riskin Göze Alınması”	218
C.	Yasal Görevler ve Ayrıcalıklar	218
D.	Federal Haksız Fiil Talepleri Kanunu.....	219
§ 18.	AMERİKAN HUKUKUNDA ÜRÜN SORUMLULUĞU.....	220
I.	Amerikan Hukukunda “Ürün Sorumluluğu”na Toplu Bakış	221
II.	Sorumluluğun Dayandırıldığı İlkeler	222
A.	Üreticinin Bozuk Ürünün Neden Olduğu Zararlardan Dolayı “Kusur” a Dayalı Sorumluluğu.....	222
1.	Genel Olarak “Kusur” Kavramı (Negligence).....	222
2.	“Ürün Sorumluluğu” Bakımından “Kusur”	223
3.	Üreticinin “Kusura Dayalı Sorumluluğu”na İlişkin Sorunlar	224
B.	Üreticinin Garanti Borcuna Aykırılık Nedeniyle Sorumluluğu (Breach of Warranty)	224
1.	Garanti Borcunun Çeşitli Görünümleri	224
2.	Üreticinin Kusursuz Sorumluluğunun Gelişim Aşamaları: “Winterbottom v. Wright Kararı” (1842)	226
3.	“Doğası Gereği İnsan Yaşamı ve Sağlığı İçin Tehlikeli Olan Ürünler” Bakımından Sorumluluk	226
4.	“MacPherson v. Buick Motor Co. Kararı”(1916)	227
5.	“Heningsen v. Bloomfield Motors, Inc. Kararı”(1960)	227
C.	Üreticinin “Kusursuz Haksız Fiil Sorumluluğu” (strict tort liability).....	228
1.	“Escola v. Coca Cola Bottling Co. Kararı” (1944).....	228
2.	“Greenman v. Yuba Power Products, Inc. kararı”(1963)	228
3.	Restatement (Second) of Torts § 402/A.....	229
III.	“Ürün” Kavramı.....	230
IV.	“Üründeki Bozukluk” Kavramı	231

A. “Bozukluk” Çeşitleri	231
B. Bozukluğun Belirlenmesine İlişkin Kavramsal Standartlar	232
1. Tüketici Beklentileri (Consumer Expectations).....	232
2. Satıcının Varsayımsal Bilgisi (Presumed Seller Knowledge)	233
3. Tehlike -Yarar Testi (Risk-Benefit Test)	233
4. Bilgilendirme Eksiklikleri (informational defects) ..	234
V. Ürün Sorumluluğunun Kurulmasına İlişkin Koşullar	234
A. Sorumluluğun Kurulmasına İlişkin Koşullar.....	234
B. İspat Yükü	234
1. Genel Olarak	234
2. Zararın Doğumuna Katkıda Bulunma: Müterafik Kusur (contributory negligence) ve “Mukayeseli Kusur” (comparative negligence)	235
VI. Ürün Sorumluluğunda “Sorumlu Kişiler”	236
VII. Ürün Sorumluluğunda Tazmin Edilmesi İstenilebilen Zararlar: Kişiyeye Gelen Zarar ve Maddi Zarar	237
VIII. Üreticinin Sorumluluktan Kurtuluş Savunuları.....	237
A. Davacının Davranışına İlişkin Savunular: Davacının Zararın Doğumuna Katkıda Bulunması	237
1. “Müterafik Kusur” (Contributory Negligence)	237
2. Zarar Görenin “Riski Göze Alması” (Assumption of Risk)	238
3. Ürünün Yanlış ve Kötü Kullanılması (Misuse)	238
4. Üründe Değişiklik Yapılması (Alteration)	238
B. Emredici Kanun Hükümlerine ve Teknik Düzenlemelere Uygunluk Savunusu	238
C. Nedensellik Bağının Yokluğuna İlişkin Savunular.....	239
D. “Ürünün Bozuk Olmadığı”na İlişkin Savunular.....	239
E. Zamanaşımı (Statute of Limitation; Statute of Repose)	239
F. Kusursuz Sorumlulukta Savunular	240

SEKİZİNCİ BÖLÜM
AMERİKAN HUKUKUNDA “AGENCY”
İLİŞKİLERİ

§ 19. AMERİKAN HUKUKUNDA TEMSİL (AGENCY)	
İLİŞKİLERİ	243
I. Kavram	243
II. Çeşitleri	243
A. “Açık Temsil” (express agency) – Örtülü Temsil (implied agency)	244
B. Genel Temsil (general agency) – Özel Temsil (special agency)	244
C. “Temsil” (agency)- Alt Temsil (sub-agency)	244
D. Görünen ya da Görünebilen Temsil (apparent authority)	244
E. Açığa Vurulmayan Temsil (undisclosed agency)	245
III. Taraflar Arasındaki İlişkiler	245
A. Temsilcinin İç İlişkideki Borçları	245
1. Temsilcinin Temsil Olunana Karşı Borçları	245
2. Temsil Olunanın Temsilciye Karşı Borçları	246
B. Görünür veya Görünebilen Temsil (apparent authority)	246
C. Açıklanmamış Temsil Yetkisi (undisclosed agency)	246
IV. Temsil İlişkisinin Sona Ermesi	246

DOKUZUNCU BÖLÜM
AMERİKAN HUKUKUNA ÖZGÜ BAZI
KAVRAMLAR: “PRIVACY”: BİREYİN
YALNIZ KALMA HAKKI, ÖZEL YAŞAM VE
GİZLİLİK ALANI; TAŞIYICI ANNELİK;
YAŞAYAN İSTEK (TIBBİ VASIYETNAME,
LIVING WILL); ONURUYLA ÖLME
HAKKI (ÖTANAZİ); “TRUST”LAR VE
GÖREVLERİ; AMERİKAN “ANTI-TRUST
HUKUKU”

§20. “PRIVACY”: BİREYİN “YALNIZ KALMA HAKKI” İLE “ÖZEL YAŞAM VE GİZLİLİK ALANI” ÜZERİNDEKİ HAKLARI	249
I. Genel Olarak “Privacy” Kavramı	249
II. “Privacy” Kavramının Çeşitli Görünümleri	250
A. Warren ve Brandeis: “Yalnız Kalma Hakkı”	250
B. Friedman: “Privacy Hakkı”nın Üç Görünümü	251
C. Alan Westin: “Privacy Hakkı”nın Dört Görünümü	252
III. Bireyin “Yalnız Kalma Hakkı”na, “Gizlilik ve Özel Yaşam Alanı”na İzinsiz Girme ve Sızma Yolları	253
IV. “Özel Yaşam ve “Gizlilik Hakkı”nın Korunmasına Yönelik Çözümler	254
A. Öğreti.....	254
B. “Privacy”nin Anayasal Korunması: ABD Anayasası	255
C. Yasal Düzenlemeler.....	255
V. Bireyin “Özel Yaşam”ına ve “Gizlilik Alanı”na İzinsiz Girmeye İlişkin Görünümler.....	257
A. “Yalnız Kalma ve Gözden Uzak Olma Hakkı”na Tecavüz” ya da “Toplum Hayatından Kaçıp Tek Başına Yaşama (İnziva) Hakkına İzinsiz Girme”	258

1. Genel olarak Bireyin “Yalnız Kalma ve Gözden Uzak Yaşama Hakkı”na Tecavüz.....	258
2. Bir Kimsenin Adının ya da Suretinin (Benzerliğinin) Kullanılması.....	259
a. Özel Amaçlara Yönelik Kullanımlar.....	259
b. Reklam Amacına Yönelik Kullanımlar	260
3. Bir Kimsenin Özel Davranışlarının Kamuya Sunulması.....	260
4. Bir Kimsenin Yanlış Olarak Tanıtılması	262
VI. “Privacy Hakkı” Konusunda Amerikan Hukukunun Uluslararası Hukuktaki Düzenlemeler Işığında Değerlendirilmesi.....	262
A. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (The Universal Declaration of Human Rights).....	263
B. Yurttaşlık Hakları ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi (International Covenant on Civil and Political Rights)	263
C. İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Hakkında Sözleşme: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms).....	264
D. Diğer Uluslararası Düzenlemeler.....	264
§21. TAŞIYICI ANNELİK SÖZLEŞMESİ.....	265
I. “Taşiyıcı Annelik” Kavramı.....	265
II. “Taşiyıcı Annelik” Kavramının Oluşumu: Bebek M. Kararı	266
A. Bebek M. Kararının Konusu Olan Olaylar.....	266
B. Bebek M. Kararı.....	267
C. Kararın Değerlendirilmesi.....	267
III. Bebek M. Kararının Eyalet Hukukları Üzerindeki Yansımaları	268
A. Taşiyıcı Annelik Sözleşmesini Yasaklayan Eyaletler.....	268
B. Taşiyıcı Anneliğe “Kazanç Amacı Olmaksızın” İzin Veren Eyaletler	268

C. Taşiyıcı Annelik Sözleşmesini” Geçerli Olarak” Kabul Eden Eyaletler	268
D. Herhangi Bir Tavır Almayan Eyaletler	269
IV. Bebek M. Kararını İzleyen Diğer Kararlar.....	269
A. Johnson v. Calvert Olayı (California, 1993).....	269
B. Buzzano Olayı (California, 1998)	270
C. Fasano Olayı (New York, 1999)	270
D. Beasley Olayı (California, 2001)	271
V. Amerikan Hukukunun Yansımaları: “Taşiyıcı Annelik” Bakımından Yabancı Hukuklar.....	272
§22. AMERİKAN HUKUKUNDA “YAŞAYAN İSTEK” (LIVING WILL) VE “SAĞLIK BAKIMINA İLİŞKİN TEMSİL” (HEALTH CARE PROXY)	275
I. Genel Olarak: “Yaşamın Sonu”; “Yaşamın Sonu Aşamasında Hastanın Bakım ve Tedavisine İlişkin Karar”a Hastanın Katılımı ve “Tıbbi Vasiyetname” (Yaşayan İstek).....	275
II. Terminal Aşamada Hastanın Tıbbi Karara Katılımı	276
A. Genel Bakış.....	276
B. Eyalet Hukukları.....	278
1. Washington Eyaleti	278
2. Minnesota Eyaleti Hukuku.....	279
3. New York Eyaleti	279
III. “Tıbbi Vasiyetname” (Living Will) ve “Sağlıkla İlgili Temsil Yetkisi” (Health Care Proxy).....	281
§23. AMERİKAN HUKUKUNDA “ONURUYLA ÖLME HAKKI”, “ÖTANAZİ VE YARDIMLI ÖLÜM”	283
I. Kavramlar: “Ölme Hakkı”, “Ötanazi” ve “Yardımlı Ölüm” ...	283
II. “Ölme Hakkı” ve “Onuruyla Ölme Hakkı” (Right to Die; Right to Die with Human Dignity)	284
A. Karen Ann Quinlan Olayı: New Jersey Yüksek Mahkemesi Kararı (1976).....	284

B.	Nancy Cruzan Olayı: A.B.D. Yüksek Mahkemesi Kararı (1990).....	285
C.	Terry Schiavo Olayı: Florida Altıncı Çevre Mahkemesinin Kararı (2001).....	286
III.	ABD’nde “Ötanazi” ve “Yardımlı İntihar”	287
A.	Genel Olarak.....	287
B.	Eyalet Hukuklarının Durumu.....	288
1.	Oregon Eyaletinde “Onuruyla Ölme Hakkı”na İlişkin Düzenlemeler.....	288
2.	Colorado Eyaletinde “Onuruyla Ölme Hakkı”na İlişkin Düzenlemeler:	290
IV.	Amerikan Hukukundaki Çözümlerin Uluslararası Yansımaları	290
A.	Avrupa Konseyinin (AK) Bireyin ve Özellikle Tedavisi Olanaksız Bir Hastalık Çeken ve Ölmek Üzere Olan Kişilerin Hakları ve Korunmalarına İlişkin Çalışmaları	291
B.	AIHM Kararlarına göre “Ötanazi”	291
1.	Genel Olarak	291
2.	AIHM’nin “Yaşamın Sonu”na ilişkin Kararları.....	293
C.	Değerlendirme	293
§24.	AMERİKAN HUKUKUNDA “TRUST” KAVRAMI VE GÖREVLERİ	295
I.	Tarihsel Kökeni.....	295
II.	“Trust”ın Yapısı.....	296
A.	“Settlor veya Grantor”: “Trust’ın Kurucusu”	296
B.	“Trustee or Trustees”: “Güvenilen Kişi veya Kişiler” (Mütevelliler)	297
C.	“Beneficiary”: “Yararlanan”	298
III.	“Trust”ın Amaçları”: “Purposes of Trust”	299
IV.	Trust’ın Kuruluşuna İlişkin Koşullar.....	299
V.	“Trust”ın Sona Ermesi	300

§25. AMERİKAN ANTITRUST HUKUKU	301
I. Antitrust Kavramı	301
II. Sherman Act (1890)	302
A. İlkeler.....	303
B. Rekabetin Hukuka Aykırı Olarak Kısıtlanması.....	304
1. Tröst Anlaşmaları ve Uyumlu Eylemler (concerted activity)	304
2. Tekelleşme, Tekelleşme Girişimleri ve Tekelleşme İçin Düzen Kurma	305
C. Yaptırımlar	305
III. Clayton Act (1914)	306
A. Genel Olarak.....	306
B. Fiyat Ayrımcılığı Yapmanın Yasaklanması: Müşteri Seçimi	307
IV. Robinson-Patman Act (1936).....	307
V. Federal Ticaret Komisyonu Kanunu (1914).....	308
VI. Antitrust Hukukuna İlişkin Yeni Gelişmeler	309
A. “Birleşmeler”le (Mergers) İlgili “Kılavuzlar”ın Antitrust Hukukundaki Yeni Gelişmelere Uyarlanması. 309	
B. 2021 tarihli “Rekabet ve Antitrust Hukukunun Uygulanmasına İlişkin Reform Kanunu” (Competition and Antitrust Law Enforcement Act of 2021; CALERA)	310

ONUNCU BÖLÜM
BAZI ÖNEMLİ FEDERAL KANUNLAR
HAKKINDA AÇIKLAMALAR

§26. BAZI ÖNEMLİ FEDERAL KANUNLAR.....	315
I. CAATSA: “Amerika’nın Düşmanlarına Karşı Yaptırımlar Uygulamak Suretiyle Karşı Koyma Kanunu”	315
A. Amacı.....	315

B. Yaptırımlar	315
C. Uygulama.....	317
II. Magnitsky Kanunu: Hukukun Üstünlüğü Kanunu.....	318
A. Tarihçe.....	318
B. Amaç ve Yaptırımlar.....	319
C. Uygulama.....	319
III. PATRIOT ACT (Yurtseverlik Kanunu, 2001):	
Terörizmle Savaşım.....	320
A. Amacı.....	320
B. Uygulama.....	321
C. Yeni Gelişmeler: Değişiklikler	322
IV. IEEPA: “Uluslararası Acil Ekonomik Yetkiler Kanunu” (Emergency Economic Powers Act)- ABD’ne Dışarıdan Yapılacak Olağandışı Tehditlere Karşı Savunma.....	323
A. Amacı.....	323
B. Kanunun Uygulanmasına İlişkin Koşullar	323
C. Uygulama.....	324
V. FCPA: “Yabancılara Rüşvet Verme Uygulamaları Hakkında Kanun” (Foreign Corrupt Practices Act of 1977)	325
VI. RICO: “Haraç Alanlar Tarafından Etkilenen ve Yolsuzluk Yapan Örgütler Hakkında Kanun” (Racketeer Influenced and Corrupt Organizations Act): Mafia ile Savaşım.....	326
A. Amacı.....	326
B. RICO’nun kapsamı.....	327
C. RICO’nun Uygulanmasına İlişkin Koşullar.....	327
D. Uygulama.....	328

ONBİRİNCİ BÖLÜM
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE
HUKUK EĞİTİMİ VE HUKUK MESLEĞİ

§27. ABD'DE HUKUK EĞİTİMİ.....	331
I. Hukuk Fakülteleri	331
A. Devlet/Eyalet Üniversitelerindeki Hukuk Fakülteleri....	331
1. UCLA Law Schools (Los Angeles California Üniversitesi Hukuk Fakülteleri)	331
a. UCLA Berkeley Law (San Francisco).....	332
b. UCLA School of Law (Los Angeles)	332
2. University of Michigan Law School: Michigan Üniversitesi Hukuk Fakültesi	332
B. Özel Üniversitelerin Hukuk Fakülteleri.....	332
1. Yale Law School.....	332
2. Harvard Law School (HLS).....	333
3. Stanford Law School.....	334
4. Columbia Law School	334
5. New York University School of Law (NYU)	335
6. Cornell Law School	335
7. Fordham University School of Law.....	336
8. Tulane University Law School.....	336
9. SMU Dedman School of Law.....	337
II. Hukuk Fakültelerinin Ders Programları	338
A. Columbia Üniversitesi Hukuk Fakültesinin Ders Programı.....	338
B. Harvard Hukuk Fakültesinin Ders Programı.....	339
C. Cornell Hukuk Fakültesinin Ders Programı	340
D. Stanford Hukuk Fakültesinin Ders Programı	340
III. Araştırma Merkezleri ve Enstitüler.....	340
IV. Hukuk Klinikleri.....	342

V.	Hukuk Dergileri.....	343
VI.	Öğretim Üyeleri	346
VII.	Hukuk Öğrencileri.....	348
§28.	ABD’NDE HUKUK MESLEĞİ VE HUKUK UYGULAMASI	351
I.	A.B.D.de Hukuk Mesleği	351
A.	Birleşik Krallıkta Hukuk Uygulayıcıları: “Barristers” ve “Solicitors”	351
B.	A.B.D.’nde Hukuk Uygulaması ve Uygulayıcıları	353
1.	Genel Olarak	353
2.	Amerikalı Hukukçuların Amerikan Hukukunun Oluşumundaki Rolü ve Katkıları.....	354
a.	Koloni Dönemi	354
b.	Batıya Yayılma Dönemi	355
c.	Endüstrileşme ve Ekonomik Düzenlemeler Dönemi.....	356
d.	Günümüzdeki Amerikan Hukukunun Oluşumu	356
II.	Yargıçlar.....	357
III.	Barolar	358
IV.	Özel Hukuk Büroları veya Firmaları	358
A.	Genel Olarak.....	358
B.	Hukuk Firmalarındaki Hukukçu Olmayan Çalıştırılanlar (non-lawyers).....	359
V.	A.B.D.’nde Hukuk Uygulaması Bakımından Vekalet Sözleşmesinin Önemli Sorunları	360
A.	Vekalet Sözleşmesi	360
B.	Vekalet Ücreti Ödenmesine İlişkin Kurallar: İngiliz Kuralı ve Amerikan Kuralı.....	360
C.	Temsil ve Vekalet Ücretleri.....	361
1.	Saat Başına Belirlenen Ücret	361
2.	Avukatın Dava Konusu Meblağın bir Payını Alması .	361
3.	İşlem İçin Sabit Ücret	361

4. Yasaca Öngörülen Vekalet Ücretleri.....	361
VI. “Halkın İyiliği” İçin (Pro Bono) Hukuk Uygulaması.....	361
KAVRAM DİZİNİ	363